

Dissolució

En el temps d'ara que les històries militars sobre la guerra mundial, cada cop més llunyana, més entelada pel misteri de l'aventura insensata, interessin vivament els lectors de novel·les, Antoni Munné-Jordà, que no s'havia dedicat a aquest gènere històric, titlla la seua darrera novel·la *Dins del riu, entre els joncs* com a "novel·la document". Penso que aquesta definició fonamenta la novel·la en una realitat històrica ferma, veritable i dura com el gel. Una realitat militar que solem desconèixer en el detall. El llibre no aconsegueix la tensió verbal necessària per mostrar aquella aventura extravagant dels il·luminats del feixisme, i, alhora, n'impedeix l'altíssima volada imaginativa que fascini el lector. Això, no obstant, es fa llegir per la peripècia i pel cabal de narració d'esperit realista.

Hi enyoro el vol d'àliga d'ulls saçaços dels grans novel·listes que mostren feliçment els destins que els humans, en llur petitesa de formiga, no són capaços d'entreveure ni sospitar ni entendre. Hi enyoro la perspectiva variable dels grans, com ara Tolstoi. Antoni Munné-Jordà, tocant de peus al document històric, hi relata la cruel i insòlita història de diversos personatges, afirma la contraportada, però, en la lectura es fonen en un sol de personatge: un catalanista republicà a la Divisió Azul, idea o fet que el lector distret comprendrà que és nova. O, si més no, matisadament nova.

La novel·la tracta d'un món substancialment d'homes joves en què

la seua voluntat i llibertat queda sotmesa a la immoralitat de la guerra, a ser usats en les peces d'un tauler que no controlen, en una cruïlla històrica en què alguns lectors hi tenim un cert fixament: és la frontissa en què el gir de la Segona Guerra Mundial comença a decantar-se cap als aliats a Europa, cap a la permanència paradoxal del feixisme a Espanya. L'inici de la caiguda del feixisme alemany i el canvi de pell del feixisme espanyol. L'obra,

que posseeix unes paradoxals forces internes molt interessants que el novel·lista no acaba de desenvolupar plenament, és una tragèdia amb un final rodó. Una senyora tragèdia que potser reclamava una enorme energia verbal i emotiva que el novel·lista només insinua de tant en tant.

Contat en segona persona: tu vas fer això, tu vas fer allò, el novel·lista fa pivotar sobre els discursos i els documents de 1941 i 1942 la força suggestiva del moment històric.

El lector que el coneix adverteix, per exemple, els discursos anti-democràtics de Franco o els encegaments d'amor a Hitler del General Muñoz Grandes. Són elements que fermen la història i alhora en limiten la força narrativa.

En conjunt, una novel·la profundament interessant que es mou entre el desvari, la raó en la línia documental de la novel·la *K.L Reich* d'Amat-Piniella, sense precisar el relleu dels personatges ni l'alè de la cosa viscuda.

LA NOVEL·LA D'ANTONI MUNNÉ-JORDÀ TRACTA D'UN MÓN D'HOMES JOVES, DE VOLUNTAT I LLIBERTAT SOTMESES A LA IMMORALITAT DE LA GUERRA